

Bomen omgeving Stadskantoor

Kwaliteit en levensverwachting

Aanleiding:

In 2021 wordt er een nieuw stadskantoor gerealiseerd. Het college heeft ingestemd met het carrémodel. Dit carrémodel heeft consequenties voor een aantal bomen die in de directe omgeving van het huidige stadskantoor staan. In deze rapportage is aangegeven welke bomen in de invloedssfeer van de nieuwbouw staan en wordt aangegeven wat de kwaliteit van deze bomen is. Per boom of boomgroep zal een advies gegeven worden wat de mogelijkheden zijn.

Inventarisatie

In totaal staan er 4 bomen / boomgroepen in het geprojecteerde bouwblok. 3 locaties staan juist buiten het geprojecteerde bouwblok.

1. Treurwilg (*Salix sepulcralis* 'Chrycosoma'), plantjaar 1930
2. Berken (*Betula utilis* 'Doorenbos'), plantjaar 1988, 3 stuks
3. Esdoorn (*Acer platanoides* 'Drumondii'), plantjaar 1988, 3 stuks
4. Sierkers (*Prunus subhirtella* 'Autumnalis Rosea'), plantjaar 1988, 7 stuks
5. Valse acacia (*Robinia pseudoacacia* 'Bessoniana'), plantjaar 1980, 3 stuks
6. Paardekastanje (*Aesculus hippocastanum* 'Baumannii'), plantjaar 2000, gedenkboom
7. Plataan (*Platanus hispanica*), plantjaar 1890

De bomen op locaties 1 tot en met 4 kunnen in verband met de nieuwbouw niet op de huidige plek gehandhaafd worden. Locaties 5 tot en met 7 staan in de directe invloedssfeer van de bouwwerkzaamheden.

Analyse

Voor de locaties 1 tot en met 4 zal aangegeven worden wat de huidige kwaliteit van de bomen is. Locaties 5 tot en met 7 zullen in deze rapportage verder buiten beschouwing gelaten worden, omdat deze op hun huidige plek gehandhaafd kunnen worden.

Locatie 1: Treurwilg

De treurwilg is opgenomen op de bomenkaart en heeft hierdoor een beschermde status.

De boom wordt periodiek geknot, waarna deze opnieuw uitschiet. Deze maatregel wordt uitgevoerd omdat er op een aantal plekken holten in takken zitten. Indien takken te groot worden, kan dit tot gevolg hebben dat er takbreuk optreedt. In het verleden is dit reeds enkele malen voorgekomen. In ieder geval één holte wordt bewoond door kauwen.

Sinds een aantal jaren is er onderop de stam een zwam zichtbaar. Deze zwam tast het (gezonde) hout aan. Er zijn reeds enkele onderzoeken gedaan naar de mate van aantasting en de veiligheid van de boom. Uit het laatste onderzoek, uitgevoerd 20 juni 2019, is gebleken dat de stabiliteit van de boom en de breukvastheid fors lager zijn dan van een boom van deze omvang verwacht mag worden. Om die reden is in 2019, kort na dit onderzoek, de boom opnieuw geknot. Vanwege de (voortschrijdende) aantasting door houtrot, is de toekomstverwachting gesteld op maximaal 5 tot 10 jaar. Op dit moment is de boom nog veilig.

Locatie 2: Berken

De berken staan in een groenvak aan de westzijde van de passerelle tussen fase 1 en fase 2. De bomen vertonen geen gebreken en hebben een goede toekomstverwachting onder gelijkblijvende omstandigheden.

Locatie 3: Esdoorns

De esdoorns staan in een groenvak aan de oostzijde van de passerelle tussen fase 1 en fase 2. De bomen vertonen geen gebreken en hebben een goede toekomstverwachting onder gelijkblijvende omstandigheden.

Locatie 4: Sierkersen

De sierkersen staan in enkele groenvakken aan de oostzijde van fase 2. De bomen hebben een redelijke tot goede conditie. Meerdere bomen van deze soort die in de directe nabijheid staan hebben een matige tot slechte conditie. Ook zijn er afgelopen jaren verschillende bomen gekapt, omdat deze afgestorven waren.

Advies:

Locatie 1: Treurwilg

Vanwege de (voortschrijdende) aantasting door houtrot en de aanwezige holten, is de toekomstverwachting beperkt (maximaal 5 tot 10 jaar). Om deze reden wordt geadviseerd geen acties uit te zetten om de boom te behouden in het kader van de nieuwbouw, de boom te kappen en middels nieuwe aanplant te compenseren.

Locaties 2 en 3: Berken en Esdoorns

Deze bomen hebben een goede toekomstverwachting. De soorten zijn niet de meest makkelijke soorten om te verplanten, vooral bij oudere berken is dit lastig. Om definitief te kunnen bepalen of de bomen behouden kunnen worden door deze te verplanten naar een nieuwe locatie is aanvullend onderzoek nodig naar de beworteling, aanwezige kabels en leidingen en mogelijke bodemverontreiniging.

Locatie 4: Sierkersen

De 7 sierkersen die in het toekomstig bouwblok komen te staan hebben een redelijke tot goede conditie. Onderzoek naar diverse aspecten, zoals bij locatie 2 en 3 is aangegeven, kan bepalen of de bomen verplant kunnen worden naar een nieuwe locatie. Gezien de uitval van diverse bomen van deze soort en leeftijd (deze boomsoort heeft namelijk een beperkte levensduur) in de directe nabijheid is het advies deze bomen te kappen en middels nieuwe aanplant te compenseren.

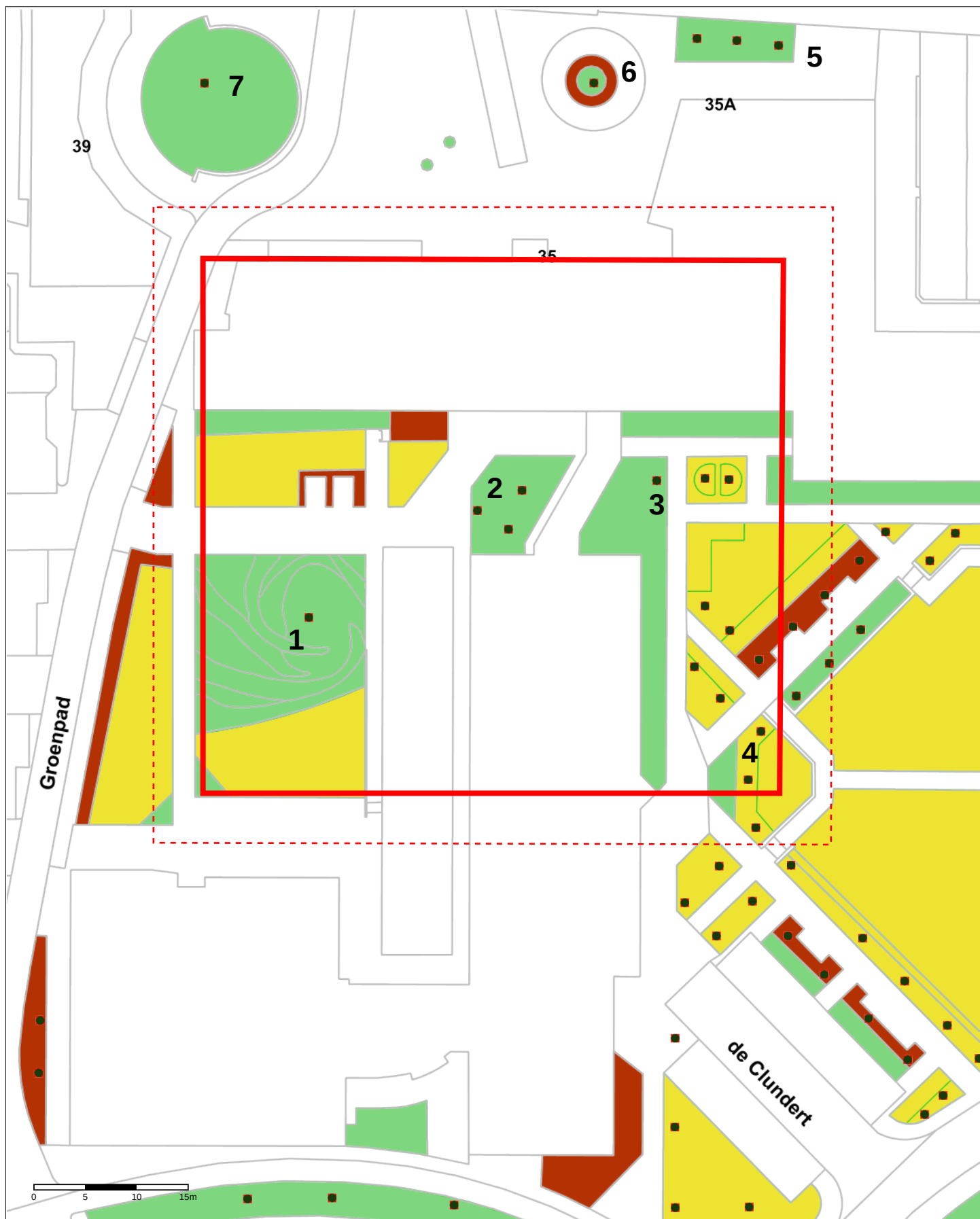
Aanbevelingen

Indien gekozen wordt om de bomen van locatie 2 en 3 te behouden (verplanten), zal aanvullend onderzoek uitgevoerd moeten worden. Als verplanten tot de mogelijkheden behoort, zullen de bomen hiervoor op korte termijn geprepareerd moeten worden (kluiten rondsteken, bemesten). Op deze manier worden de bomen gestimuleerd nieuwe wortels te maken en wordt de slagingskans vergroot.

Verder wordt aanbevolen een boomeffectanalyse op te stellen voor de bomen die in de invloedssfeer van de bouw staan (locatie 5 tot en met 7), een onderzoek naar de impact van de bouwwerkzaamheden op de bomen. Aan-, afvoer en opslag van bouwmaterialen en bronneringen kunnen bijvoorbeeld een sterk negatieve invloed hebben op de kwaliteit van de bomen.

Opgemaakt d.d. 10 januari 2020

John van den Berg

Project: Stads Kantoor nieuwbouw
 Schaal: 1:500
 Datum: 10-01-2020
 Getekend door: John van den Berg

Bomen

Formaat: A4

1040050002, Groenewoud, treurwilg

Onderwerp	Omschrijving/ beoordeling
Wijk:	Binnenstad
Straat:	Groenewoud
Elementnummer:	1040050002
Projectnummer:	300.3358
Datum veldwerk:	20 juni 2019
Boomsoort:	Treurwilg (<i>Salix sepulcralis</i> 'Chrysocoma')
Stamdiameter:	153 centimeter
Boomhoogte:	20 meter
Conditie:	Redelijk
Toekomstverwachting:	5-10 jaar
Aanleiding onderzoek:	Omvangrijke houtrot in de stamvoet, tonderzwamaantasting
Onderzoekscode:	30020
Resultaten:	In de stamvoet is houtrot aanwezig over meer dan 40% van de omtrek, en naar schatting 70-80% van de doorsnee (op basis van Picusmetingen november 2016). Lichte ontbladering van de top aan wegzijde. Boom heeft tot ca 15 cm dikke takken ontwikkeld op takstompen. Breukrisico's van dit soort takken nemen toe. Stabiliteits- en breukvastheidsonderzoek is op 20 juni 2019 verricht d.m.v. trekproef.
Conclusie onderzoek:	De stabiliteit van de boom en de breukvastheid van de stam zijn fors lager dan verwacht mag worden van een gezonde treurwilg met deze proporties. De verklaring hiervoor is een voortschrijdend proces van houtrot veroorzaakt door tonderzwam. De gemeten waarden voor stabiliteit zijn nog voldoende, er is een ruime reserve. De breukvastheid van de stam is sterker afgenomen dan de stabiliteit, maar nog voldoende. Op 0,55 m boven maaiveld werd de laagste breukvastheidswaarde gemeten van 1,67. Bij windrichtingen anders dan zuidwest kan deze waarde iets lager uitvallen.
Adviesmaatregelen:	Het advies is te anticiperen op toenemende risico's van takbreuk en een proces van toenemende houtrot. Hiertoe dient de boom binnen 4 weken opnieuw te worden geknot op de oude knotlocaties. Na deze ingreep een knotinterval van 3 jaren aanhouden, met jaarlijkse VTA inspectie. Om het proces van houtrot en de invloed op de stabiliteit en breukvastheid te kunnen volgen, wordt herhaling van de trekproef in 2021 geadviseerd.

Tabel 1: Resultaten inventarisatie boomgegevens en boomtechnische beoordeling.

Foto 1: Standplaatsoverzicht van de boom.

Foto 2: Positie van sensoren tijdens het trekken (gele pijlen).